

Hyvät toverit,
Meillä on tänään etuoikeus kokoontua juhlimaan Viialan Työnyhdistyksen historiikin julkistamista. "Viialan Työväenyhdistys yhteiskunnan rakentajana".
Yhdistyksen yli 110-vuotinen historia ja toiminta ansaitsee historiansa ns. toisen osan -1940-luvulta 1990-luvun loppuun.

Korkeatasoisesti tehty Johanna Selinin kirjoittama historiikki on kulttuuriteko. Siksi juhla on paikallaan.

Tämän päivän maailma on hyvin erilainen kuin se maailma, johon Viialan Työnyhdistys perustettiin. Tämän päivän Suomi on aivan toinen maa, johon yhdistys perustettiin. Myös tämän päivän Viiala on jotain vallan muuta kuin se Viiala, johon yhdistys perustettiin.

Yhdistyksellä ja sen jäsenillä on ollut keskeinen rooli, että näin on. Teillä ja ennen meitä kulkeneilla on ollut oma osamme siinä, että näin on.

Olen etukäteen saanut tilaisuuden lukea ja tutustua historiikkiin. Se oli palkitsevaa ja opettavaista, vaikka aatehistoriaa olen harrastanutkin. Mielenkiintoista oli lukea yhdistyksen toiminnasta sotiemme aikana. Sota-aika kohteli "kovakouraisesti" yhdistyksen toimintaa, mikä oli luonnollistakin, olivathan miehet rintamalla. Yhdistys piti vuonna 1942 seitsemän kokousta, joissa oli paikalla 8-14 jäsentä. Kotirintamalla muistettiin myös rintamalla olevia yhdistyksen jäseniä lähettämällä sinne tupakkaa. En muista aiemmin lukeneeni vastaavaa moisesta yksityiskohdasta.

Vaikeina aikoina yhdistysväki ammensi voimaa työväenkulttuurista. Laulukuoro ja elokuvan esitykset käynnistettiin. Viialan nuorisio-osasto järjesti pikkujoulujuhlan ja poikien paluujuhlat 14.12.1944. Olisipa tapahtumasta nyt nähtävissä edes mustavalkoinen dokumentti.

Hyvät toverit,
Kukaan meistä tuskin voi täysin käsittää, kuinka valtava muutos yli sadan vuoden aikana on tapahtunut. Kansantuote henkeä kohden on monikymmenkertaistunut. Pelkästään viimeisen 25 vuoden aikana kansantuote on kolminkertaistunut.

Me voimme vain hieman aavistella sitä niukkuutta, miltä elämän mahdollisuudet ovat työväenluokan lapsilla näyttäneet vielä sotien päättyessä. Kovin ruusuisia kuvitelmia säätykierrosta tai nousemisesta merkittäviin asemiin yhteiskunnassa ei kannattanut unissaankaan elätellä.

Mutta ryhtyminen sosialidemokraattisen työhön puolueessa ja ay-liikkeessä heti sodan päättymisen jälkeen, kertoi suunnattomasta halusta paitsi muuttaa maailmaa. Muuttaa Suomea. Muuttaa ja kehittää Viialaa.

Työväenyhdistykset Suomessa eivät saaneet kuitenkaan voimavarojaan kurjuuden markkinoinnista, vaan yhdistyksen vahvuus oli yhteisöllisyydessä, yhteistyössä ja ennen kaikkea toimintakyvyssä. Tämäkin työväentalo on ollut korvaamaton, paitsi aatteellisen, niin myös henkisen toiminnan ja kulttuurivalistuksen keskuksena.

Taiteelliset ja sivistykselliset harrastukset saivat vahvan sijan erityisesti nuorisoliikkeessä. Kokousten aluksi laulettiin lauluja. Perinteisten laulujen ohella myös laulettiin "*Tuol on mun kultani*", "*Taivas on sininen ja valkoinen*" ja

"Kuningas kulkureitten". Laulukuoro, shakkikerho, joukkolausunta, kisällilaulut ja näytelmäharrastukset tutustuttivat väkeä kirjallisuuteen, äidinkieleen ja näyttämötaiteeseen.

Jostain opittiin hyödyntämään pienten jekkujen käyttöä, kun väkeä piti saada yhdistyksen tansseihin. Kirja kertoo kuinka päällysvaatteita laitettiin varta vasten esille ikkunan eteen yleisöpaljouden osoittamiseksi.

Ei kovin iso synty hyvän aatteen hyväksi!

Hyvät toverit,

Tahdon osoittaa tässä juhlassa myös kiitokset Viialan Pyryn Torvisoittokunnalle.

Se on tehnyt korvaamattoman arvokasta työtä. Täällä monille paikalla olijoista soittokunta on ollut yksi luotettavimmista matkakumppaneista. Se on tahdittanut marssejamme ja tuonut juhliimme arvokkuutta, yhteenkuuluvuutta ja iloa!

Musiikin voima on luonut taistelutahtoa, antanut toivoa ja uskon parempaan huomiseen.

Puolueemme yhteiskunnallisen rakennustyön iso, historiallinen ääni kajahti v. 1949 SDP:n puoluekokouksessa, kun R. H. Oittinen esitteli koulutuspoliittisen neuvottelukunnan hahmottelemaan koulutusjärjestelmän.

Sen mukaisesti;

- kaikille lapsille varataan mahdollisuus suunnilleen nykytasaisen keskikoulutusta vastaavan sivistyksen saamiseen.

- uuden koulun sosiaalisuutta olisi syytä lisätä myös opetusohjelman tarkoituksella ja soveltamalla käytäntöön ryhmäopiskelua, oppilaiden itsehallintoa ym. omatoimisuutta

- sisäiseen uudistukseen on luettava myös määrätietoinen pyrkimys opetus- ja kasvatustieteiden kehittämiseen, jolloin nimenomaan sosiaalis-eettiseen kasvatukseen panostamiseen on pantava painoa.

Tämän historiallisen linjapäätöksen toteuttaminen vei aikaa yli 20 vuotta.

Tämä osoittaa sen, että SDP:n koulutus, niin kuin muukin yhteiskuntapolitiikka, on pitkäjänteistä toimintaa.

Tällä hetkellä meillä on Suomessa - puutteistakin huolimatta - Euroopan paras peruskoulu.

Olemme terveesti ylpeitä saavutuksestamme. Nyt on torjuttava väärä säästäminen lastemme ja nuorten tulevaisuudesta.

Uutta periaateohjelmaamme uudistavassa työssä evästimme viime puoluekokouksessa "Jokaisen oikeutta sivistykseen". Tahdomme luoda ja uudistaa kasvatustieteiden, opetus- ja sivistystieteiden tavoitteet ja suuntaviivat osana aktiivisen kansalaisuuden ja demokratian vahvistamista.

Hyvät kuulijani!

Viialassa on ollut ja elää edelleen vahva sosialidemokratia.

Täällä on ollut paljon teollisuuden työpaikkoja, ja palkansaajat ovat kokeneet kuinka juuri tämä liike on heidän asiallaan. Paljon puhuttu rakennemuutos on sulkenut tehtaita ja työpaikat ovat loppuneet, mutta sosialidemokratia elää ja vaikuttaa edelleen vahvasti täällä.

Onpa täällä tehty historiaakin. Presidentti Martti Ahtisaaren presidenttitie alkoi täältä. Jotain ajan hermoilla olemisesta kertoo myös yhdistyksen päätös tilata Demari-lehti kahdeksi kuukaudeksi ennen vaaleja vuonna 1979 paikallisiin terveyskeskuksiin, baareihin ja ravintoloihin.

Hyvät toverit,

Työväenyhdistyksen historiikki päättyy viime vuosisataan.

Haluan muistuttaa kuinka 1900-lukua on kutsuttu sosialidemokratian vuosisadaksi. Koko maailmassa,

Euroopassa erityisesti, demokraattiseen sosialismiin pyrkivä työväenliike osoitti henkisen ja moraalisen voimansa ja uudisti yhteiskunnat hyvin syvällisellä tavalla. Minun aatteellinen oppi-isäni ruotsalainen E. Wigfors loi jo 1930-luvulla kansankoti käsitteen ja poliittisen päämäärän. Sillä tiellä olemme edelleen, mutta kuoppia on ja mutkia.

Forssassa puolue julisti pyrkivänsä "vapauttamaan koko kansaa taloudellisen riippuvaisuuden, valtiollisen alaikäisyyden ja henkisen holhoamisen kahleista".

Tänä päivänä nuo kahleet ovat suunnattomasti kevyemmät kuin ne olivat Forssan aikaan. Monessa mielessä lähes kaikki elämme runsauden yhteiskunnassa, jollaisesta yhdistyksen perustajat eivät voineet edes haaveilla.

Yhteiskuntamme, demokratiamme ei ole lainkaan valmis.

Työttömyys, pienituloisuus ja toivon puute on läsnä liian monen ihmisen elämässä.

Sosialidemokratian kruununkivissä – Pohjoismaissa - me olemme päässeet aika pitkälle, mutta meilläkin taloudellinen ja koulutuksellinen osattomuus näkyvät liian paljon myös poliittisena osaamattomuutena.

Tästä karmivina esimerkkeinä 50 ja 60 prosentin osallistuminen valtiollisiin ja kunnallisiin vaaleihin.

Hyvät ystävät,

Nyt on sosialidemokraattien aika tulla kaapista ulos.

Meitä ei tietysti ilahduta tämä toisen päähallituspuolueen "kauniit ja rohkeat" -kilpailu esim. ministerivalinnoissa.

Nyt on demarien aika iskeä takaisin. Puheenjohtaja Antti Rinne korjasi lapsiperheiden ja eläkeläisten asemaa. Kokoomus painoi jarrua.

Kamppailua on jatkettava. Esim. 0,4 prosentin eläkejäädytys on väärin. Eläketulovähennys korjaa tilannetta, mutta monien eläkeläisten ostovoima heikkenee, kun monet maksut ja verot nousevat. On korjauksen paikka edelleen Eduskunnassa!

Sosialidemokratia on teonsana.

Viime kesänä tuli voimaan vanhuspalvelulaki. Sen tavoitteena on parantaa ikä ihmisten hyvinvointia, ja osallistumista. Käytännössä se tarkoittaa lisää tukipalveluita kotiin, lisää erilaisia palveluasuntoja, hissejä kerrostaloihin, omaishoidon lisäämistä.

Tämän uudistuksen pitää olla meidän silmäterämme.

Työelämässä on paljon ongelmia. Samasta työstä on maksettava sama palkka. Myös kaupan ja palvelualojen osa-aikaisten työntekijöiden on tultava yhdellä työllä toimeen, siksi palkan on oltava riittävä.

Minulle tulevaisuus on sekä suojaus että kiihdytyskaistan rakentamista.

Suojatiellä olet turvassa. Kukaan ei aja päälle.

Me tarvitsemme myös kiihdytyskaistan, paikallaan ei voi jäädä.

Liike kehittyä uuden tiedon ja uuden periaateohjelmityön kautta.

Viialan Työväenyhdistyksen historia on ollut elimellinen osa kansanvaltaista sosialidemokraattista joukko- ja kansanliikettä. Teillä ja meillä kaikilla muutoksen tekijöillä on ollut - ja pitää olla tänäkin päivänä - ripaus idealismia ja jopa radikaalia uudistushanketta, mutta myös realismia ja kohtuullisuutta.

Tässä työssä menestystä ja kohti uusia voittoja.

ISO KIITOS historiikista

kaikille sen syntyyn vaikuttaneille henkilöille ja

lopuksi vielä erityiskiitos sen kirjoittaja Johanna Selinille.